

Módszertani levél a könyvtárhasználati versenyre felkészítő tanároknak

1. Írásbeli forduló előtt

Az írásbeli feladatok a NAT 2003 szellemében, a helyi pedagógiai programok könyvtárhasználati tanterveinek alapján kéri számon a 7-8. illetve 9-10. évfolyamon a könyvtárismereti tananyagot.

A verseny hagyományosan egy témát - **Batthyány és kora** - komplexen jár körül. Az adott témakör **minden művelődéstörténeti vonatkozása** érdekes lehet, nemcsak a néhai miniszterelnök élete.

Érdeemes a brain-storming (ötletelés) módszerét használni: maga a diák v. diákok találjanak témát, amit kötődik a verseny tematikájához.

Az egyes részfeladatokat előre megszabott időkeretekben gyakoroltassuk, hogy diákunk megtanulja az időbeosztást.

A hagyományokhoz híven könyv- és könyvtárhasználati feladatot kapnak a versenyzők.

1.1 könyvhasználati feladatok gyakorlásához ajánljuk:

- Bármely témában olyan összefoglaló monográfiák használtatását, amelynek tájékoztatási apparátusa van (mutatók, képek és ábrák jegyzéke, tartalomjegyzék, irodalomjegyzék)
- Olyan feladatokat állítsunk össze, amelyek segítségével a minél gyorsabb tájékozódást, a mutatók, jegyzékek használati, gyakorlati értékét tanítjuk meg a versenyzőknek. Tudják: mire jó egy mutató, egy irodalomjegyzék.
- Érdeemes a betűrendet, a betűrendben való keresés gyorsaságát gyakoroltatni, mert ez bármilyen hihetetlen, sok gondot okoz.

1.2 A könyvtárhasználati feladatok

A könyvtárhasználati feladatok **a kézikönyvtár használatát** igénylik a versenyzőktől. Itt is valamennyi kézikönyvtípus ismeretét elvárjuk.

Olyan feladatokat készítsünk a számukra, amelyek sokszínűen körbejárják a témát. (tudománytörténet, technikatörténet, sport, stb.) A lényeg, hogy a keresési technikát fejlesszük.

Alkosson **kulcsszavakat** a témához!

Készítsen **cselekvési tervet**, merre indul, ha sport, ha életmód, ha kultúrtörténet, ha építészet, stb. a kulcsszó.

Fogalmazzon meg ő kérdéseket a témához!

Beszéljük meg velük, hogy **miként befolyásolja a keresést, a kutatás célja** (nem mindegy, hogy ugyanazt a témát házi dolgozatnak, kiselőadásnak, stb. készítjük el).

A **hivatkozást** mindenképpen gyakoroljuk, mert ez minden évben gondot jelent.

Követeljük meg tehát, hogy a gyakorlás során használt dokumentumokat **tudják bibliográfiai tételként megadni**.

TÖBB könyvet használtassuk, ugyanazzal a témával kapcsolatban!

Ha a diákunk már jól és gyorsan old meg keresési feladatokat a könyvtárunkban, akkor érdemes a legközelebbi iskolai vagy nyilvános könyvtárat meglátogatni, és ott adni neki keresőfeladatot,

hogy ne legyen számukra szokatlan egy idegen állomány könyvtára.

A versenyzők egyenlő esélyeinek biztosítása érdekében akkor járunk el etikusan, ha nem abba a könyvtárba javasoljuk a látogatást, ahol a megyei forduló lesz!

1.3 Egyéb feladatok

Fontos, hogy diákjaink a **folyóiratokat** is számba vegyék, gyakoroljuk velük az ilyen jellegű keresést.

Mutassuk meg nekik a repertóriumot, s ismertessük meg velük a témához köthető lapokat, ne csak a Rubicont és a Históriat ismerjék!

Nem feltétlenül kell rendelkezniük ezekkel a periodikákkal, hiszen a használati jártasság a lényeg, amelyet **bármilyen lapon lehet gyakoroltatni**.

Tudják, hogyan kell hivatkozni egy periodikára az irodalomjegyzékben, ezt gyakoroltassuk.

1.4 Katalógus/ Számítógépes adatbázis

A katalógushasználat mellett az egyre inkább elterjedő számítógépes katalógusokban való keresést is gyakoroltatni kell. Tudjon kulcsszó alapján keresni, tudja a könyv legfontosabb adatait a keresés során használni.

1.5 Bibliográfia

A II. kategória versenyzői számára már olyan jellegű feladat is várható, amely a bibliográfia-, irodalomjegyzék-készítést alapvető ismeretként kezeli.

Lehet gyakoroltatni úgy, hogy diákunk készítsen az ideji témához ajánló bibliográfiát az iskola tanulói számára könyvtárunk alapján. (Ezt aztán iskolánk honlapjára is föl lehet tenni az évforduló kapcsán.)

2. Szóbeli forduló

A szóbeli forduló a projektmódszert alkalmazza. Mindazt a könyv- és könyvtárhasználati tudást, amelyet a diákok az előzőek során elsajátítottak, kell alkalmazni egy adott célfeladat eléréséhez. (pl. plakát, képeslap készítése az adott témában)

Ehhez minden könyvtárhasználati ismeretre szükségük van a diákoknak (kulcsszó, kézikönyvtár, keresés a számítógépes adatbázisban, ismeretközlő irodalom, egyéb ismerethordozók, stb). A szellemi munka technikájának lépésein alapul a feladat.

Bármely témát megadhatunk a diákoknak, megjelölve az időkeretet és a tevékenységek lépéseit. Erre vonatkozó anyagot találhatók a www.fovpi.hu honlapon.

A felkészítéshez ajánljuk a Fővárosi Pedagógiai Intézet 30 órás akkreditált továbbképzését, amelynek jelentkezési feltételei és jelentkezési lapja megtalálható a www.fovpi.hu honlapon.

A szóbelivel kapcsolatos kérdésekre válaszol Hock Zsuzsanna (hock@fovpi.hu), a versenybizottság tagja.